

LEADER

Päijänne

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO 2022

PÄIJÄNNE-LEADER RY

LEADER

PÄIJÄNNE

Kustaankuja 2
17200 VAAKSY
www.paijanne-leader.fi

Anu 040 7642 462
Virpi 044 7700 174

Ihmisten kokoisille ideoille!
www.leadersuomi.fi

YHTEISTYÖSSÄ:

Sisällys

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO 2022	1
PÄIJÄNNE-LEADER RY	1
TOIMINTASUUNNITELMA 2022	3
Taustaa	3
Päijänne-Leader ry, Leader on toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta	3
Toiminnan painopisteet 2022	3
Strategiaa tukeva oma hanketoiminta	4
Kokoukset ja hallinto	5
Tilaisuuudet ja tapahtumat	6
Viestintä	6
Yhteistyö	6
Päijät-Hämeen Kylät	7
Kyläjaosto	7
Hallinto	7
Toiminta	8
Tiedottaminen	9
Yhteistyö	9
Opintomatkat ja koulutus- ja tiedotustilaisuudet	9
Sisä-Suomen kalaleader	9
Ohjelmakausi 2021-2027	9
Kalajaosto	10
Hanketoiminta	10
TALOUSARVIO 2022	11

Taustaa

Päijänne-Leader ry:n on yksi Suomen 54:stä toimintaryhmästä. Yhdistyksen tehtävänä on toimia maaseudun kehittäjänä Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Padasjoen, Pertunmaan ja Sysmän kuntien alueella. Päijänne-Leader toteuttaa alueellaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014-2020 sekä omaa paikallista strategiaansa. Yhteistyötä tehdään asukkaiden, yhteisöjen ja paikallisten viranomaisten sekä muiden organisaatioiden kanssa.

Toiminnan tarkoitus

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää paikallista omatoimisuutta, yhteistyöhön perustuvaa kehittämis-työtä ja verkostoitumista eri toimijoiden välillä. Yhdistys toimii paikalliskehittäjänä, kannustaa asukkaita omatoimisuuteen, lisää kehittämiseen liittyvää osaamista, vahvistaa ja kehittää toimijoiden välistä yhteistyötä paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on edistää elinkeinotoiminnan ja työllisyyden yleisiä edellytyksiä.

Toimintasuunnitelmassa huomioidaan ryhmän monirahastoisuus

Päijänne-Leader ry toteuttaa ja rahoittaa Manner-Suomen Maaseudun kehittämisohjelman mukaisia toimenpiteitä Leader-rahoituksella. Päijänne-Leader hallinnoi myös Sisä-Suomen kalatalouden toimintaryhmän toimintaa, jonka rahoitus tulee Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta. Päijänne-Leader hallinnoi myös maakunnallista kylätoimintaa, jota toteuttaa Päijät-Hämeen kylät Kyläjooston kautta. Kylätoimintaan rahoitus tulee Maa- ja metsätalousministeriön kylätoiminnan valtionavusta Suomen Kylät ry:n kautta.

Päijänne-Leader ry, Leader on toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta

Yhdessä 2014-2020 – strategialla vielä siirtymävuosi 2022

Päijänne-Leader on toiminut maaseudun kehittämisen parissa jo vuodesta 1997. Vuonna 2014 käynnistyi yhdistyksen kolmas Leader-ohjelmakausi. Yhdessä 2014-2020 kehittämisstrategialla Päijänne-Leader on hyväksytty yhdeksi Suomen Leader- toimintaryhmäksi. Siirtymäkautena, vuosina 2021–2022 toteutetaan edelleen päättyneen ohjelmakauden strategiaa sekä sovelletaan sen lainsäädäntöä.

Yhdessä 2014-2020 – strategian painopisteet

- Paikallinen pienyrittäjyys ja innovaatiot – paikallisten palveluinnovaatioiden, tuotteiden ja osaamisen arvostuksen lisääntyminen
- Yhteisöllisyys – kylä- ja Leader-toiminnan saumaton yhteistyö
- Matkailu – matkailun oheispalveluiden lisääntyminen, matkailuyrittäjien koulutus ja verkostoituminen
- Maaseutuasumisen uudet muodot – elävä ja monimuotoinen maaseutu, jossa myös tyhjeneville tuotantorakennuksille on löydetty uuskäyttöä

Toiminnan painopisteet 2022

Leader-toiminta

Päijänne-Leader toteuttaa kehittämisstrategiaansa aktivoimalla alueen asukkaita kehittämistoimintaan, tarjoamalla hankeneuvontaa, myöntämällä Leader-tukea paikallisiin kehittämis- ja investointihankkeisiin sekä yritystukiin. Päijänne-Leader toteuttaa myös omia strategiaa tukevia hankkeita. Lisäksi yhdistys osallistuu Leader-verkoston toimintaan ja toimii läheisessä yhteistyössä Hämeen muiden toimijoiden kanssa.

Vuoden 2022 keskeiset toimet

- **Perustehtävät** – sujuva hankehallinto, toimivat prosessit
- Tulevan ohjelmakauden strategian valmistelu
- Päijät-Hämeen Leader-ryhmän muodostaminen

Toimenpiteet 2022

- Tuetaan strategiaamme tukevien kehittämishankkeiden käynnistämistä ja toteutusta.
- Valmistellaan tulevan kauden paikallisen kehittämisen strategiaa.
- Tehdään valmisteluja yhdistymiseen Etpähä ry:n kanssa.
- Uudistetaan viestintää.
- Tuodaan hankkeiden vaikutuksia ja vaikuttavuutta esiin.
- Koulutetaan hanketoimijoita mm. maksuhakemusten tekemiseen.
- Toteutetaan teemahankkeita yhdistysten pieniin tarpeisiin.
- Järjestetään hankekahvit päättyneille hankkeille.

Strategiaa tukeva oma hanketoiminta

Päijänne-Leader ry:n tehtävänä on toimia alueensa kehittäjänä sekä tiedottaa ja aktivoida asukkaita omaehtoiseen kehittämiseen. Omien Leader-hankkeiden toteuttaminen on nähty tehokkaaksi ja tulokselliseksi keinoksi kehittää koko seutua koskettavia asioita ja edistää Leader-ohjelman toteutusta. Vuonna 2022 tavoitteena on edistää omien hankkeiden avulla mm. lisätä yhteisöllisyyttä, lisätä paikallisten yhdistysten toimintamahdollisuuksia, tuoda esiin uudentyyppisiä asumisratkaisuja ja luoda uudenlaisia toimintatapoja tulevaan ohjelmakauteen.

Teemahankkeet

Vuonna 2022 toteutetaan teemahankkeita, joiden avulla rahoitetaan kyläturvallisuutta, yhdistysten pieniä kone- ja laitehankintoja, kalustehankintoja sekä rakennelmien rakentamis- ja materiaalikustannuksia tai rakennelmien hankkimista sekä uudenlaisten tapahtumien tuottamista. Hankkeista hyötyvät alueellamme toimivien yhdistysten jäsenet, toiminta-alueella asuvat ihmiset sekä muut yhdistysten toiminnasta hyötyvät ihmiset ja yhteisöt, esim. muut kylätaloja käyttävät yhteisöt. Hankkeet lisäävät paikallisten yhdistysten toimintamahdollisuuksia ja tuovat lisää toimintaa Päijänne-Leader ry:n alueella.

UNTO – Uusia tapoja luoda ja toteuttaa yhdessä

Leader-ryhmien tekemä asukaslähtöinen kehittämistyö jatkuu ohjelmakaudella 2021-2027. Tulevan ohjelmakauden yhtenä tavoitteena on Leader-toiminnan mahdollisimman hyvä vaikuttavuus. Leader-ryhmillä ei kuitenkaan tule olemaan nykyistä suurempia rahallisia resursseja toiminnan toteuttamiseen. Jotta samalla rahalla saadaan aikaan mahdollisimman suuri vaikuttavuus, aluekehittämisen työkenttää on syytä ruotia ennakkoluulottomasti.

Hankkeen toteuttajina toimivat Leader-ryhmät Pohjois-Kymen Kasvu, Etpähä ja Päijänne-Leader sijaitsevat maantieteellisesti lähellä toisiaan ja niiden toiminta-alueet ja toimintatavat ovat hyvin samankaltaisia. Lisäämällä ryhmien konkreettista yhteistyötä pystytään aikaansaamaan parempaa vaikuttavuutta ja huomioimaan ryhmien asiakkaiden ja sidosryhmien tarpeet entistä paremmin.

Kyläkoutsit – osaamista kyliin ja kortteleihin

Kyläkoutsit-hankkeen päätavoitteena on luoda uusi laadukas yhtenäinen koulutuskonsepti valtakunnallisesti kyläasiamiehille sekä myös esimerkiksi Leader -verkostolle käytettäväksi kylien ja korttelien koulutamiseen. Hankkeen aikana kartoitetaan eri maakuntien osaajat ja hyvät käytännöt koulutusten osalta, työstetään yhtenäinen koulutusmateriaali ja testataan se. Lisäksi hankkeen avulla opetetaan Kyläkout-

seja kouluttamaan. Hankkeen toteuttavat SILMU-kylät, Uudenmaan Kylät, Päijät-Hämeen Kylät ja Kymenlaakson Kylät yhteistyössä Suomen Kylien kanssa. Hankkeen avulla myös vahvistetaan Suomen Kylien ja maakunnallisten kyläyhdistysten uutta brändiä ja yhtenäistä ilmettä.

KAUKO – yhteistyöllä kasvua, uudistumista ja osaamista

Hankkeen tavoitteena on edistää Päijät-Hämeen toimintaryhmien alueella maaseutuyritysten kasvua, uudistumista ja yhteistyötä. Hankkeen avulla alueella lisätään yrityskohtaista neuvontaa sekä alueen yritysten aktivoimista erilaisten yhteistyötoimenpiteiden ja yritysryhmien kehittämishankkeiden osalta. Hankkeen kohderyhmänä ovat Päijät-Hämeen, sekä Päijänne-Leader ry:n toiminta-alueeseen kuuluvan Pertunmaan kunnan alueella olevat yritykset ja yrittäjäksi aikovat henkilöt. Lisäksi hankkeen toimenpiteitä voidaan kohdentaa pienissä määrin Pohjois-Kymen Kasvu ry:n toiminta-alueelle mm. yritysryhmien kehittämishankkeisiin aktivoimien osalta. Hanke tekee läheistä yhteistyötä alueen toimintaryhmien, elinkeinoyhtiöiden, kuntien elinkeinotoimien, sekä HYMY -hankkeen kanssa.

Hankkeen tuloksena alueen toimintaryhmien yrityshankkeiden valmistelu- ja päätöksentekoprosessit tehostuvat ja niiden laatu paranee. Lisäksi alueen yritystukihakemusten määrä kasvaa verrattuna aikaisempiin vuosiin. Lisäksi alueelle saadaan synnytettyä uusia yritysryhmien kehittämishankkeita.

Kokoukset ja hallinto

Sääntömääräiset kokoukset

Yhdistyksen uusien sääntöjen mukaisesti pidetään vuosittain kaksi varsinaista kokousta, kevät- ja syyskokous. Kevätkokouksessa keskitytään talousasioihin ja syyskokouksessa toimintasuunnitelmaan sekä henkilövalintoihin.

Yhdistyksen hallitus

Päijänne-Leader ry:n asioita ja tehtäviä hoitaa hallituksen vuonna 2021 vahvistaman toimintasäännön mukaisesti hallitus sekä palkatut työntekijät.

Yhdistyksen hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja 11 jäsentä. Puheenjohtaja ja jäsenet valitaan syyskokouksessa kahdeksi vuodeksi kerrallaan toimintaryhmän hallituksen kolmikantaperiaatteen mukaisesti (paikallinen julkinen hallinto, yhteisöt, maaseudun asukkaat). Hallituksen kokouksissa esittelijänä toimii toiminnanjohtaja ja sihteerinä talouspäällikkö-hankeneuvoja. Hallituksen kokouksiin osallistuvat varsinaiset jäsenet ja heidän henkilökohtainen varajäsenensä varsinaisen ollessa estynyt. Hallituksen kokouksia tullaan pitämään vuonna 2022 noin 6–10 kertaa.

Leader-toimisto ja henkilöstö

Yhdistyksen toimitilat sijaitsevat Asikkalassa, kunnan omistamassa toimistohotellissa. Yhdistyksen palveluksessa on neljä - seitsemän vakituista työntekijää: toiminnanjohtaja Anu Taipale, hankeneuvoja-taluspäällikkö Virpi Kallioinen, taluspäällikkö Anna Koskinen, kalatalousaktivaattori Janne Ruokolainen, kyläaktivaattori Henna Pirkonen, yritysaktivaattori Joonas Karhinen ja kalatalouskoordinaattori Janne Niemi-mäki.

Talous

Yhdistyksen tulot koostuvat jäsenmaksuista ja satunnaisista myyntituloista. Yhdistystoiminnan menot syntyvät vuosikokouksesta sekä muista sellaisista menoista, joita ei hyväksytä hankerahoituksen piiriin, esim. muistamiset. Leader-toimintaan liittyvä aktivointi-, tiedotus-, koulutus- ja hallintokustannukset katetaan toimintarahalla.

Yhdistyksen rahaliikenteestä suuri osa on hankkeille maksettavan Leader-tuen sisältämää kuntarahaosuutta, joka kulkee yhdistyksen kautta ja jota maksetaan hankkeille Hämeen ELY-keskuksen tekemien maksupäätösten mukaan. Kuntaraha ei kirjaudu tuloslaskelmaan, vaan näkyy taseessa läpikulkevana eränä.

Jäsenistö

Jäsenistön yhteydenpitovälineenä käytetään uutiskirjettä, joka lähetetään n. kaksi - neljä kertaa vuodessa. Jäsenkirje lähetetään postitse kaksi kertaa vuodessa, sähköisesti n. 2 kertaa. Kirjeitse jäsenille lähetetään myös kutsu vuosikokoukseen sekä jäsenmaksulasku.

Tilaisuudet ja tapahtumat**Koulutukset**

Henkilöstö osallistuu Ruokaviraston ja MMM:n ajankohtaiskoulutuksiin ja muihin koulutuksiin tarpeen ja hallituksen harkinnan mukaan.

Hallituksen uusia ja vanhoja jäseniä koulutetaan hankeprosessista, ohjelmakauden hankemuodoista ja yritystuista. Hallitusta kannustetaan osallistumaan alueellisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin sekä tapahtumiin.

Hanketoteuttajille järjestetään hankehallintokoulutusta yhteistyössä Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Koulutuksissa paneudutaan maksuhakemuksen tekemiseen ja siihen tarvittaviin tietoihin. Hanketoteuttajille järjestetään vuosittain kahdet hankkeiden päätöskahvit, joiden tarkoituksena on kertoa ja kuulla onnistumisen kokemuksista, epäonnistumisista ja hankkeiden tekemisen ilosta. Päätöskahveille kutsutaan vuosittain päättäneitä hankkeita kirjeitse sekä avoimella kutsulla Leader-ryhmän some-kanavilla.

Tulevan ohjelmakauden valmistelu

Tulevan ohjelmakauden valmisteluun liittyen järjestetään tilaisuuksia, osallistutaan muiden järjestämiin tapahtumiin ja pyritään laajasti kuulemaan kaikki ajatukset tulevan kauden strategiaan liittyen. Kevään 2022 aikana valmistellaan strategiaa lopulliseen muotoonsa ja valmistaudutaan toisen vaiheen hakuun.

Viestintä**Verkkoviestintä**

Yhdistyksen internetsivut toimivat viestinnän perustana. Sivuilta löytyvät ohjeet hanketoimijoille hankeprosessin läpiviemiseksi. Yhdistyksen keskeinen viestintäkanava on nopea ja tehokas Facebook. Viestinnässä hyödynnetään myös muita sosiaalisen median kanavia, mm. Instagramia ja Twitteriä. Yhdistykselle on luotu oma sähköinen uutiskirje, jonka avulla pystytään paremmin viestimään ajankohtaisista asioista suurellekin joukolle.

Julkaisut

Kevään 2022 aikana valmistellaan loppujulkaisu ohjelmakauden 2014-2020 hanketoiminnasta. Julkaisua jaetaan alueen toimijoille, rahoittajille sekä sidosryhmille.

Viestinnän uudistaminen

Kevään 2022 aikana uudistetaan Päijänne-Leader ry:n viestintä vastaamaan tulevia tarpeita. Yhdistyminen Etpähä ry:n kanssa ja toiminta-alueen laajentuminen edellyttävät viestinnän tehostamista.

Yhteistyö**Leader-ryhmien välinen yhteistyö**

Hämeen Leader-ryhmien välinen yhteistyö on monimuotoista ja aktiivista. Toimivan yhteistyön tavoitteena on vertaisoppiminen ja ajatusten vaihto. Vuoden 2020 aikana pidetään yhteisiä koulutustilaisuuksia ohjelmakauden haasteista, viestinnästä, yms. ajankohtaisista asioista. Uutena työvälineenä toimii Raittirihi, johon osallistuu laajasti Hämeen ELY-keskuksen alueen hanketoimijoita.

Sisä-Suomen kalaleaderin muodostavien Leader-ryhmien kanssa jatketaan toimivaa yhteistyötä. Kala-leaderin toimintasäätöuudistus lisää myös käytännön yhteistyötä alueen Leader-ryhmien kesken.

Päijänne

Kuntayhteistyö

Päijänne-Leaderin viestinnän uudistuessa tullaan kuntien viranhaltijoille ja luottamushenkilöille lähettämään sähköinen uutiskirje. Kuntajohtajien kanssa pidetään vuosittain yhteistyöpalaveri, jossa esitellään toiminnan tuloksia. Kunnanjohtajien kanssa yhteistyö on välitöntä ja luontevaa. Viranhaltijoiden kanssa käydään aktiivista vuoropuhelua hankkeiden tilanteesta, erilaisista kehittämiskohteista ja tarpeista. Kuntien mahdollistama hankkeiden väirahoitus on monen hankkeen onnistumisen edellytys.

ELY-yhteistyö

Hyvä ja toimiva yhteistyö Hämeen ELY-keskuksen kanssa jatkuu myös vuonna 2022. MMM:n ohjeen mukaisesti ELY-keskukset ja Leader-ryhmät käyvät kahdenväliset keskustelut vuosittain. Tavoitteena on keskustelemaan yhteistyön vahvistaminen. Toiminnanjohtaja on myös Hämeen ELY -keskuksen asettaman Hämeen maaseudun kehittämisen asiantuntijaryhmän jäsen. Yhteistyötä myös Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa pyritään ylläpitämään. Kalatalouden toimintaryhmän hallinnoinnin myötä on kehittynyt luonteva ja mutkaton yhteys Pohjois-Savon ELY-keskukseen.

Lähialueella tehdään yhteistyötä erityisesti Etpähä ry:n kanssa yhteisten koulutustilaisuuksien sekä hankkeiden kautta. Muita keskeisiä kumppaneita ovat Päijät-Hämeen liitto, LAMK, Salpaus, ProAgria, LADEC, LahtiRegion ja Helsingin Yliopisto. Yhteistyöllä pyritään löytämään jatkuvasti uusia toimintatapoja ja yhteistyömuotoja.

Päijät-Hämeen Kylät

Kyläjaosto

Päijät-Hämeen Kylät edistää hyvinvointia Päijät-Hämeessä paikallisesti. Asukkaita innostetaan toimimaan oman asuin ympäristönsä kehittämiseksi. Päijät-Hämeen Kylät pyrkii vastaamaan ajankohtaisiin toimintaympäristön muutoksiin olemalla mukana aktiivisena vaikuttajana, toimijana ja kehittäjänä sekä verkostoituu toisten maakunnallisten paikallistoimijoiden kanssa. Päijät-Hämeen Kylät toimii myös kuuntelijana sekä tukijana alueen kylille ja niiden toimijoille erilaisissa haasteissa.

Päijät-Hämeen Kylät toimii osana Päijänne-Leader ry:tä. Toiminta rahoitetaan Suomen Kylätoiminnan valtionavulla, jonka käytöstä ja toiminnan sisällöstä päättää erillinen kyläjaosto.

Kyläohjelma 2021-27

Päijät-Hämeen Kylät toteuttaa tulevalle ohjelmakaudelle kyläohjelman. Kyläohjelman sisältö tarkentuu vuoden 2022 aikana ja se koostuu noin viidestä pääteemasta, joiden avulla maakunnallista kylä- ja korttelitoimintaa kehitetään tulevan ohjelmakauden aikana. Kyläohjelmasta nostetaan vuosittain jokin päätemoista, joiden parissa kehitystyötä toteutetaan.

Päijät-Hämeen Kylät osallistuu Päijänne-Leader ry:n 2021-27 ohjelmakauden strategiatyöhön. Strategiaan toteutetaan kylä ja kortteli -osio, jota työstetään yhteistyössä Päijänne-Leader ry:n hallituksen, kyläjaoston ja kyläaktivaattorin voimin. Kyläohjelma tulee valmistuttuaan Päijät-Hämeen Kylien nettisivuille: www.phkylat.fi

Hallinto

Kyläjaosto ja työryhmät

Kyläjaostoon valitaan toiminta-alueelta 6-9 varsinaista ja 3-5 varajäsentä. Kyläjaoston jäsenten tulee edustaa mahdollisuuksien mukaan tasapuolisesti koko toiminta- aluetta ja olla aktiivisesti mukana alueensa kylä-/yhdistystoiminnassa. Kyläjaoston kokouksia järjestetään keskimäärin 5-7 vuodessa tai tarpeen mukaan.

PÄIJÄNNE

Kustaankuja 2
17200 VAAKSY
www.paijanne-leader.fi

Anu 040 7642 462
Virpi 044 7700 174

Ihmisten kokoisille ideoille!
www.leadersuomi.fi

YHTEISTYÖSSÄ:

Henkilöstö

Päijät-Hämeen Kylillä on osa-aikainen kyläaktivaattori, joka hoitaa sihteerin ja kyläasiamiehen tehtäviä. Kyläaktivaattori tekee Päijät-Hämeen Kylien toimintaa ja alueen kyliä näkyväksi. Lisäksi kyläaktivaattori aktivoi kyliä järjestämällä koulutuksia, tempauksia ja toimintaa maakunnan alueella. Toiminnasta viestiminen on myös keskeisessä roolissa kyläaktivaattorin työssä.

Hanketoiminta

KYLÄKOUTSI – Osaamista kyliin ja kortteleihin 2021-2022 on yhteistyöhanke Uudenmaan Kylät ry:n, Päijät-Hämeen Kylien, SILMU-kylien ja Kymenlaakson Kylät ry:n kanssa.

TULEVAISUUSTAAJUUS

Päijät-Hämeen Kylät on yhteistyössä Pohjois-Savon Kylien kanssa valittu Sitran Tulevaisuustaaajuuskumppanuusohjelmaan. Vuoden 2022 aikana Tulevaisuustaaajuus-menettelmää tullaan kehittämään kyläsuunnitelmien toteuttamisen tueksi. Kumppanuusohjelman myötä saamme Sitralta sparrausapua ja koulutuksia. Lisäksi kokonaisuuden toteuttamiseen haetaan rahoitusta Sitralta. Menetelmä on tavoitteena jalkauttaa Suomen Kylien verkoston kautta kaikkien kylien ja korttelien hyödynnettäväksi

Toiminta**AVOIMET KYLÄT -päivä 11.6.2022 ja KYLÄRALLI**

Päijät-Hämeen Kylien rooli on koordinoita ja koota tapahtumia ja tehdä tapahtumapäivää näkyväksi. Tapahtumaan pyritään saamaan mukaan kyliä joka puolelta aluetta. Päijät-Hämeen alueen tapahtumien koonti tehdään nettisivuille ja somessa tuodaan esimerkkejä esiin. Avoimet Kylät -päivään voi mikä vaan alueen taho järjestää toimintaa. Osa Avoimet Kylät -tapahtumaa on Kyläralli. Kylärallin avulla erikoiskoikeita järjestäneet kylät ja korttelit saavat monipuolista näkyvyyttä ja tietoisuus kylistä ja kortteleista on lisääntynyt uuden konseptin avulla

Vuoden Kylä ja Kyläkalaasi

Maakunnallinen Päijät-Hämeen Vuoden Kylä 2022 -kilpailu järjestetään yhteistyökumppaneiden kanssa. Hakuprosessi alkaa jo 2021 loppuvuodesta ja voittaja julkistetaan alkuvuodesta. Voittaja osallistuu Suomen Vuoden Kylä -kilpailuun.

Maakunnan Vuoden Kylä saa vuosittain paljon positiivista näkyvyyttä ja sitä kautta mahdollisuuksia esitellä saavutuksiaan sekä toimintaansa. Näkyvyyden ansiosta on mahdollista saada lisää kävijöitä tapahtumiin tai jopa asukkaita kylälle. Päijät-Hämeen Vuoden Kylälle tehdään esittelyvideo.

Kyläkalaasissa juhlietaan päijäthämäläisiä kyliä. Juhlaa vietetään mahdollisuuksien mukaan päijäthämäläisessä Vuoden Kylässä yhteistyössä yhteistyökumppaneiden ja Vuoden Kylän kanssa. Juhlan tärkeimmät tavoitteet ovat juhlaa ja tuoda esiin maakunnan Vuoden Kylää, palkita muita aktiivisia kyliä sekä nostaa esiin kyläläisiä.

Kyläkahvit

Kyläkahvien tavoitteena on ollut tutustua mm. erilaisiin kyliin ja kylätaloihin, paikalliseen toimintaan ja alueella käynnissä oleviin hankkeisiin. Kyläkahvit ovat kaikille avoimia, matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa on aina paikkaan ja/tai aikaan sopiva aihe. Tulevana vuonna kyläkahveja järjestetään sekä etänä että livenä tilanteen mukaan.

Maallemuuttotalkoot

Maallemuuttotalkoot ovat iltoja, joissa käydään läpi maallemuuton edistämiseen liittyviä aiheita. Tapahtuma kokoaa kylät, sidosryhmät, asiantuntijat keskustelemaan ja oppimaan uutta maallemuuton edistämisestä. Tavoitteena on saada kokoon keskusteleva ja ajatuksia sekä ideoita vaihtava ryhmä, joka on toistensa tukena ja apuna maallemuuttoon liittyvien haasteiden osalta.

Tiedottaminen

Sähköinen kyläkirje lähetetään tarpeen mukaan. Ylläpidetään sähköpostilistaa (tavoittaa n. 600 henkilöä), joiden kautta lähetetään tietoa ajankohtaisista kylien, maaseudun ja kaupunginosien kehittämiseen liittyvistä asioista. Lisäksi tiedotetaan kaikkia yhteistyökumppaneita sekä paikallista mediaa yhdistyksen koulutuksista ja muista tempauksista. Facebookin ja Instagramin käyttöä tiedottamisessa hyödynnetään mahdollisimman hyvin. Yhdistyksen nettisivuja www.phkylat.fi päivitetään säännöllisesti. Kerran vuodessa lähetetään kaikille maakunnan kunnanvaltuutetuille sähköinen tietopaketti yhdistyksestä ja uusien kyläkirje.

Yhteistyö

Maakunnalliset kyläyhdistykset ja alueen toimintaryhmät ovat keskeisiä yhteistyökumppaneita, samoin alueen kunnat, oppilaitokset, keskeiset viranomaiset ja hankkeet, kuten Kumppanuusverkosto. Päijät-Hämeen Kylät pyrkii verkostoitumaan ja lisäämään yhteistyötä myös maakunnan yritysten kanssa.

Päijät-Hämeen Kylät toimii yhteistyössä Leader-ryhmän kanssa. Yhteistyöllä halutaan saavuttaa laajaa synergiaa, kuten näkyvyyttä, uusia kehittämissuuntia sekä vahvuutta alueelliselle kehittämistyölle. Päijät-Hämeen kylät kertoo Päijänne-Leader ry:n toiminnasta ja tekee jäsenhankintaa kylä- ja koulutusiloissa. Jäsenhankintaan luodaan yhteinen esite.

Opintomatkat ja koulutus- ja tiedotustilaisuudet

Päijät-Hämeen Kylät osallistuu uusien hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen sekä järjestää opintomatkkoja maaseudun kehittämiskohteisiin ja toiminnan kannalta tärkeisiin tilaisuuksiin. Lisäksi Päijät-Hämeen kylät osallistuu Suomen Kylät ry:n valtakunnallisiin neuvottelu- ja koulutustilaisuuksiin sekä yhteistyötahojen ja uusien hankkeiden koulutus- ja tiedotustilaisuuksiin mahdollisuuksien mukaan.

Sisä-Suomen kalaleader

Päijänne-Leader hallinnoi Sisä-Suomen kalatalouden toimintaryhmää, jonka tavoitteena on kalatalouden kehittäminen aktivoimalla kalataloustoimijoita, parantamalla alkutuotantoedellytyksiä, kehittämällä osaamista, aktivoimalla yrityksiä ja yhteisöjä, informoimalla rahoitusmahdollisuuksista sekä kartoittamalla kehittämistarpeita seitsemän Leader-toimintaryhmän alueella. Sisä-Suomen kalatalousryhmän muodostavat Etpähä ry, Jyväskylän ry, Maaseutukehitys ry, Pohjois-Kymen kasvu ry, Päijänne-Leader ry, Vesuri ry ja Viisari ry.

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) ohjelmakausi 2015-2020 on päättymässä ja haku uudelle ohjelmakaudelle on käynnissä. Kalatalousryhmän toimintaa toteutetaan edelleen päättyneen ohjelmakauden varoin niin kauan kuin mahdollista, jonka jälkeen jatketaan haun tuloksista riippuen tulevan kauden rahoituksella.

Ohjelmakausi 2021-2027

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston uuden ohjelmakauden 2021-2027 valmistelu on parhaillaan käynnissä. Uudet EU-asetukset valmistuivat kesällä 2021. Maa- ja metsätalousministeriö laatii uutta Suomen toimintaohjelmaa ja kansallista lainsäädäntöä. Tavoitteena on, että uusi ohjelmakausi käynnistyy alkuvuodesta 2022. Sisä-Suomen kalaleader haki paikalliseksi kalatalouden toimintaryhmäksi marraskuussa 2021. Päätös hyväksymisestä paikalliseksi kalatalousryhmäksi tulee alkuvuodesta 2022, jolloin kalaleader-toiminta voi käynnistyä uuden kauden varoin.

Kalajaosto

Kalatalouden toimintaryhmän työtapa on paikallislähtöinen kalatalouden kehittäminen maaseuturahaston LEADER-ryhmien tapaan. Sisä-Suomen kalatalousryhmän kehittämisstrategian toimeenpanosta vastaa Kalajaosto. Kalajaosto suunnittelee aktivointitoimia yhdessä aktivaattorin kanssa ja tuo uusia näkökulmia, toimintatapoja ja kehittämisideoita Sisä-Suomen kalatalousryhmän toimintaan sekä huolehtii siitä, että alueen osaajat ja huippuosaaminen saadaan mukaan kehittämistyöhön.

Kalajaosto käsittelee Sisä-Suomen kalatalousryhmälle osoitetut rahoitushakemukset ja antaa niiden rahoittamisesta tarkoituksenmukaisuusharkintaan perustuvan lausuntoesityksen hallinnoivalle Leader-ryhmälle. Kalatalouden toimintaryhmä onkin tiiviissä yhteistyössä alueen LEADER-ryhmien kanssa. Kalatalousryhmän tavoitteena on osaamisen, laadun ja innovaatioiden kehittäminen, infrastruktuurin ja toimintaympäristön kehittäminen sekä uusien tuotteiden ja markkinoiden kehittäminen.

Henkilöstö

Kalatalouden toimintaryhmän käytännön työtä tekee aktivaattori Janne Ruokolainen. Aktivaattorin tehtävänä on koordinoida Sisä-Suomen kalatalousryhmän kehittämisstrategian toteuttamista. Aktivaattori aktivoi alueen asukkaita ja muita toimijoita, tiedottaa, antaa hankeneuvontaa, seuraa hankkeiden toteutusta ja toimii Kalajaoston esittelijänä ja sihteerinä sekä Ohjausryhmän sihteerinä. Aktivaattori osallistuu lisäksi kalatalousryhmien väliseen toimintaan kotimaassa ja ulkomailla. Kalatalousryhmän strategiaa tukevan Mestari-Kisälli – hankkeen kalatalouskoordinaattorina toimii Janne Niemimäki.

Hanketoiminta

Hankkeilla varmistetaan Sisä-Suomen kalatalouden toimintaryhmän kehittämisstrategian käytännön toteutus toiminta-alueella. Hankkeilla mahdollistetaan asiantunteva neuvonta, aktivointi, viestintä, ohjaus ja opastus rahoitushaussa, hankesuunnittelussa, toimijoiden verkottumisessa sekä alueen strategisessa kehittämisessä.

Vuoden 2022 aikana hanketoiminnassa keskitytään niihin kehittämiskohteisiin, joihin ei ole saatu muuta toteuttajaa tai ovat jääneet kesken tai kokonaan kehittämättä. Kehittämiskohteita on mm. infran rakentamisen ratkaisut, kalastajien yhteistyö, lupaongelmat, raaka-ainevirrat ja kalastusmatkailu. Mikäli hankkeille ei löydy ulkopuolista hanketoteuttajaa, hankkeet toteutetaan tarvittaessa omina hankkeinaan.

Mestari-Kisälli hankkeen tavoitteena on edistää alan jatkuvuutta uusien toimijoiden saamiseksi alalle. Uusia kalastajia koulutetaan alalle mestari-kisälli mallilla, jossa kisälli työskentelee ammattikalastajan työparina. Hanke toteutetaan yhteistyössä Salpauksen kanssa.

	TOIMINTA- RAHA	KAUKO	UNTO	KYLÄ- KOUTSI	TEEMAT, koordin.	YHDISTYS	KYLÄ- JAOSTO	KALA- LEADER	MESTARI-KISÄLLI, ARVOKETJU	YHTEENSÄ
Rahoitus										
Ely-keskus	170 513	48 080	8 129	44 800	5 059					276 581
kuntaraha	42 628	12 020	2 032	11 200	1 265				3 940	73 085
Muut tuotot						10 000				10 000
Jäsenmaksut						1 000	1 000			2 000
MMM yleisavustus							37 525			37 525
EMKR + valtio (kunta, hall)								74 200	35 460	109 660
Rahoitus yhteensä	213 141	60 100	10 161	56 000	6 324	11 000	38 525	74 200	39 400	508 851
Kulut										
Palkkauskulut	145 000	47 500		35 000	5 100	8 000	22 340	51 000	16 000	329 940
Flat rate 24% / 15%	34 800	11 400		8 400	1 224				2 400	58 224
Palkkiot	5 200	1 200								6 400
Ostopalvelut	22 500		8 461	11 400			4 000	6 000	2 000	54 361
Vuokrat	500		200					3 000		3 700
Matkakulut	3 200		1 500				4 000	12 000	4 000	24 700
Yhteiskulut							7 685			7 685
Muut kustannukset	1 941			1 200		1 500	500	2 200	15 000	22 341
Kulut yhteensä	213 141	60 100	10 161	56 000	6 324	9 500	38 525	74 200	39 400	507 351